

Vejledning om sammenhæng mellem borgerens visitationsgrundlag og boformens juridiske grundlag

1. Indledning

Flere kommuner og driftsherrer af døgntilbud har udfordringer med at bringe overensstemmelse mellem døgntilbuddenes juridiske grundlag og beboernes visitationsgrundlag, og flere driftsherrer har fået påbud af socialtilsynet om at sørge for, at det sker.

Denne vejledning har til formål at skitsere nogle løsningsmuligheder for disse kommuner og driftsherrer af døgntilbud med henblik på, at de kan tilrettelægge en proces, hvor der tilvejebringes overensstemmelse mellem døgntilbuddets juridiske grundlag og beboernes visitationsgrundlag.

Vejledningen skal ses i sammenhæng med Social- og Indenrigsministeriets skrivelse nr. 9402 af 3. maj 2016 om visitation til boformer efter servicelovens §§ 107 og 108 samt til ældre- og handicapboliger efter almenboligloven.

Vejledningen omfatter alene boformer efter servicelovens §§ 107 og 108 samt ældre- og handicapboliger efter almenboligloven.

2. Boformen er etableret som almene ældre- og handicapboliger, og borgerne er visiteret til botilbud efter servicelovens § 107 eller § 108 og en almen ældre- og handicapbolig – dobbelt visitation

Kommunen er forpligtet til at følge sin egen afgørelse. En afgørelse om visitation til en boform efter servicelovens § 107 eller § 108 kan således kun udmøntes i form af en anvisning til et døgnophold oprettet efter disse bestemmelser. Borgeren kan endvidere kun anvises et botilbud oprettet efter § 107 eller § 108, som er godkendt af socialtilsynet efter socialtilsynsloven.

I nogle tilfælde har kommunerne imidlertid - ud over at de har truffet afgørelse om visitation til en boform efter servicelovens § 107 eller § 108 i forhold til den enkelte borger - også efterfølgende truffet afgørelse om anvisning af en ældre- og handicapbolig efter almenboligloven. Kommunen har i den forbindelse vurderet, at borgeren opfyldte visitationsbetingelserne for at få anvist en almen ældre- og handicapbolig. I mange tilfælde har borgeren eller borgerens værge således tiltrådt kommunens afgørelse om anvisning af den almene ældre- og handicapbolig og skrevet under på en lejekontrakt samt søgt og modtaget boligsikring eller boligydelse.

I disse tilfælde, hvor der er truffet afgørelse om anvisning af en almen ældre- og handicapbolig, er det Social- og Indenrigsministeriets samt Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets vurdering, at der i mange tilfælde ikke er uoverensstemmelse mellem borgerens visitationsgrundlag og boformens juridiske grundlag. Derfor kan borgerens handlekommune præcisere dette over for døgntilbuddets driftsherre, som efterfølgende kan orientere socialtilsynet herom. Dette gælder også i de tilfælde, hvor kommunen og en almen boligorganisation har aftalt, at boligorganisationen overtager anvisningen af visse almene ældre- og handicapboliger.

3. Almene ældre- og handicapboliger anvendes til udmøntning af kommunens afgørelser om visitation til botilbud efter servicelovens § 107 eller § 108

Det er i strid med almenboligloven at anvende almene ældre- og handicapboliger som botilbud efter servicelovens § 107 eller § 108.

Når man bor i en almen bolig, er man omfattet af det regelsæt, som gælder for den pågældende boligform, herunder af almenlejeloven. Er man flyttet ind i en almen bolig i den vildfarelse, at der er tale om et botilbud efter servicelovens §§ 107 eller 108, er der tale om en stiltiende lejeaftale om en almen bolig. Når forholdet er afklaret, skal aftalen udfærdiges skriftligt i henhold til almenlejelovens § 5.

En borger, der er anvist til en almen ældre- og handicapbolig, men af kommunen er visiteret til en boform efter servicelovens § 107 eller § 108, har således krav på at få en lejekontrakt og nyde de rettigheder og pligter, som følger af den almene boliglovgivning.

Er der aftalt særlige vilkår, som erstatter fravigelige regler i almenlejeloven, skal disse indføres i kontrakten.

Kommunen er forpligtet til at orientere borgeren herom og forhøre sig hos borgeren, om denne ønsker at blive boende i boligen under almenlejelovens vilkår som lejer. Konkrete tilfælde, hvor en borger er visiteret efter servicelovens § 108 til en almen bolig, vil således i de allerfleste tilfælde kunne løses ved, at borgeren tilbydes en lejekontrakt og kan blive i botilbuddet, samtidig med, at de modtager hjælp efter servicelovens bestemmelser f.eks. efter § 85 om socialpædagogisk bistand.

For personer med nedsat psykisk funktionsevne, som ikke allerede har en værge, skal kommunalbestyrelsen ifølge servicelovens § 82, stk. 2, være opmærksom på, om der er behov for at bede Statsforvaltningen om at udpege en værge.

Hvis borgeren ønsker at blive boende

Hvis borgeren ønsker at blive boende, skal der indgås en skriftlig lejeaftale, jf. almenlejelovens § 5. Der kan være borgere med nedsat psykisk funktionsevne i målgruppen, som ikke kan indgå en gyldig lejeaftale, og hvor lejeaftalen må indgås med borgerens værge.

Hvis borgeren ikke ønsker at blive boende

Hvis borgeren ikke ønsker at blive boende og indgå en lejeaftale, skal kommunen træffe en afgørelse om visitation til en boform efter servicelovens § 107 eller § 108.

Det er herved lagt til grund, at borgeren opfylder visitationsbetingelserne for en af disse bestemmelser.

Kommunerne skal ved optagelse i et botilbud efter servicelovens § 107 eller § 108 iagttage servicelovens § 129, stk. 1, om optagelse i særlige botilbud uden samtykke, hvis betingelserne er opfyldte. Ligeledes skal kommunerne ved visitering til botilbud efter servicelovens § 108 vejlede om fritvalgsreglerne forud for indstillingen til Statsforvaltningen.

Borgeren kan kun anvises et botilbud oprettet efter § 107 eller § 108, som er godkendt af socialtilsynet efter socialtilsynsloven.

4. Boformen er etableret som botilbud til længerevarende ophold efter servicelovens § 108, men borgerne er visiteret til botilbud til midlertidigt ophold efter servicelovens § 107 eller omvendt

Driftsherren har mulighed for at søge socialtilsynet om ændring af godkendelsen, således at tilbuddet godkendes som et tilbud efter både servicelovens § 107 og § 108. Dette forudsætter dog, at socialtilsynet kan godkende tilbuddet som et tilbud efter begge bestemmelser. I den situation er der ikke i sig selv behov for at revalidere borgeren, men alene behov for, at tilbuddet godkendes af socialtilsynet efter begge bestemmelser.